

SETMANARI REPUBLICÀ CATALÀ

Els treballs se publiquen baix la sola i única responsabilitat dels autors. No's retornen originals

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRER D'EN PRIM, 201

Sotscripció: Un mes, 50 cènts. Número solt, 10 cènts.
ANUNCIS, INTERCAL'LATS I REMITITS
Preus convencionals

PASTICERIA
REPOSTERIA

LA LYONESA

CONFITERIA
QUEVIURES

PLAÇA D'EN PERPINYA, 11 : TELÉFON 33

GRAN ASSORTIT EN TURRONS, NEULES, XAMPANYS I VINS DE MARCA
SE SERVEIX A DOMICILI

Granollers, aixeca't i camina!

La Revolució Universal, coneguda vulgarment per guerra europea, ha tingut la virtut de despertar a l'Espanya dormilega, que abatuda aclucava'ls ulls, deixant-se portar per una sòn suïcida.

I hem vist formar-se una opinió de suma grandesa que ha intervingut molt directament en tots els actes succeïts últimament, fent decantar les decisions dels governs cap a la banda on ha deixat caure'l seu pés o anul·lant als que contra ella han volgut quadrar-se.

I ha desaparegut la mala niçaga dels nostres polítics i fins els més indiferents o per covardia o per flaqueza que tant abundaven, parlen ara de la cosa pública en altre tò, interessant-se per les qüestions de govern i discutint les actituds dels significats i s'han arribat a atacar les més altes institucions, inviolables segons la llei escrita.

Es la consciència nacional que ha germinat al sò de les canonades que aquí ressonen; és el poble obrer que s'organitza i s'alça com un sol home; és l'exèrcit que exigeix moralitat i justícia; és la noblesa que aconsella al rei una renovació en els sistemes polítics; són els mateixos monàrquics els que, impulsats per aquest estat d'ànim que creix, declaren corcades les institucions que viuen a l'ombra de la monarquia; són els Parlamentaris que, en un moment donat, alcen la veu, exigint política neta; és l'intel·lectualitat espanyola que reclama modes de govern més liberals; són tots els estaments socials els que senyalen als poders públics el camí de la salvació, fent veure'ls perills del moment difícil.

La força incontrastable d'aquest moviment

d'idees és la que salvà al nostre gran Marcell Domingo; i la que pesa, per sobre d'altres concellers, en les decisions del govern inter dels Garcies i Bahamondes i Ciervas; aquest mateix alçament d'opinió serà'l que farà decretar l'amnistia general, unànimament demanada pel poble i el que reposarà en els seus antics càrrecs als honrats carrilaires despedits tant injustament.

¿Què fa pensar aquesta coincidència de tots els espanyols honrats? ¿Què fa creure aquesta unanimitat de sentiments en totes les classes socials?

Que venen moments de prova. Que aquest estat revolucionat de l'opinió ens portarà a moments tràgics i decisius; que ara més que mai els germans d'una mateixa causa, han de ajuntar-se i han de treballar a l'hora; que és absolutament precís que tots els que sentin en la seva ànima l'escalfor d'una idea, s'apleguin sota les seves banderes disposats a la lluita i a transformar en realitat vivents els seus somnis d'enamorats d'un ideal redemptor.

Granollers, vila estimada!... Tú també, com Espanya, jous en un perillós sòn d'indiferència; tú també estàs plena de neutres polítics, que somriuen amb ironia de jueu al veure la joventut que puja amarada d'ideal; tu també en tes entranyes dones cabuda a éssers ignorants que arroncen les espatlles quan els parles de llibertat; tú pateixes per vástegs de mala raça que no's preocupen de la teva dignitat i que's befen dels que amb bona fè treballen per a formar la patria somniada; tu també, com Espanya, te sens aclaparada pels teus dolors i en lloc de redreçar-te, exigint ton lloc de

honor, deixes escorre dugues llàgrimes rostres avall!

La teva tradició lliberal; el teu amor a les causes justes; exigeixen que l'incorporis al moviment nacional de redempció i, per a lograr-ho, tots els teus bons fills, fent honor a ses creencies honrades, han d'agrupar-se, han de constituir-se en germadat que sigui la cuiraca que't resguardi de les sagetes enemigues.

Republicans de Granollers: Vosaltres, que tantes voltes haveu demostrat vostra hardidesa i el coratge amb que defenseu la causa de la Democracia; vosaltres, que sentiu córrer per vostres venes la sang d'aquells valents liberals del segle passat que donaven amb gust la vida defensant l'honor de la vila volguda, teniu l'obligació inexcusable d'unir-vos fent un apretat pomell de fortaleza i fè. És absolutament precís que s'uneixin les voluntats republicanes del nostre poble, sacrificant mires particulars i deixant de banda desconfiances infundades; és de verdadera necessitat que creieu en la joventut que creix sense tares, sense malícies i amb la consciència neta.

El Granollers eminentment republicà necessita un lloc on aplegar als que sentin l'estimació a la República i a Catalunya.

La tasca a fer és gran; però nosaltres, que'ns havem proposat realitzar-la, comptem amb les energies de la nostra joventesa i amb la voluntat que'ns dona la fè.

I sentim bullir en nostre cap idees i plans i projectes per a l'avenir i una gran confiança en nosaltres mateixos i en els bons republicans de Granollers ens empeny al treball, al que febrosament ens dediquem, somniant en dies venturosos per a nostra petita Patria.

Durant aquestes festes, els compradors de la Confiteria LA LYONESA seràn obsequiats amb una Capsa de bombons

FERRER

SASTRE

Ex-fallador de la Sastreria New-York

PELAI, 34, 1.º, 2.ª : BARCELONA

L'especialitat d'aquesta casa consisteix en el bon gust en els genres, en el tall perfeccionat i en la confecció acurada

Consultor per a enfermetats dels nens

medecina en general

de

Ramón Coma i Roca

Metge forense

Ex alumne intern dels Hospitals i de la Facultat de Medecina

Carrer d'Anselm Clavé, 30, 1.º

Café i Restaurant

de la

Estació de M. Z. A.

a càrrec de

Manuel Argemí

Se serveixen coberts des de 2 50 pessetes

Vins i licors de totes classes

Servei a domicili : Preus convencionals

Serviment esmerat a l'arribada dels trens

VENDA DE GEL

en tot temps de l'any

Políticos y hombres

Político. — Hombre público, administrador de la cosa pública; hombre que hace leyes y reglamentos para mantener la tranquilidad de los ciudadanos.

Nada tan noble y de miras más elevadas que las acepciones que a esta palabra caben. El político debe poseer cuantas condiciones de equidad, justicia, honradez y demás dotes morales deberían adornar a todo ciudadano; además de las cualidades administrativas, los estudios sociológicos y de estadista, propias del cargo que se le confía, y que debe procurar cumplir de acuerdo con su conciencia y de conformidad con la opinión sincera de los hombres conscientes que le han erigido en representante y administrador de los intereses comunes.

Esto debería ser el hombre público; mas, por lo que vemos diariamente, falta mucho para llegar a tal extremo.

En más de una ocasión hemos oído como amigos nuestros, hombres que han tenido suficiente confianza para hablarnos de aquel modo, indicábanos: — Usted. Vegué, no es político; usted no sabe hacer política ni conoce la sociedad; usted no sirve para político, y, si no cambia de manera de pensar, sufrirá no pocos desengaños y tendrá muchos disgustos. — Y yo, que pensaba poder ser político; que sentía en un principio el anhelo de trabajar en la acción directora del pueblo, para cooperar a la regeneración de la sociedad, especialmente la clase obrera — que, no por ser la más humilde, deja de ser la más digna, — heme en la situación de manifestar en un acto público — y político por añadidura — que iba a hablar sin saber si era político; creyendo que no era político.

Y expresé lo manifestado en aquel entonces, porque los políticos que conocía, al igual que aquellos otros que, sin conocerles, había podido juzgar por sus actos, eran políticos intrigantes, eran hombres que no hacían ni pensaban hacer cuanto prometieran en épocas electorales; eran seres que poseían el menor número de condiciones humanas que, según mi humilde entender, deben adornar a todo ciudadano.

Para muchos, ser político es saber ganar elecciones, para llevar siempre las riendas del gobierno; aunque, a cambio de ello, hayan tenido que gastarse algunos miles de pesetas

A otros, les llaman políticos, por saber obsequiar oportunamente a cambio de uno o varios votos. Y hasta los hay que son muy políticos, por saber comprar la conciencia política de hombres inconscientes o necesitados, a cambio de unas miserables pesetas.

Ser político, es dar al ignorante lo que quiera, aun a costa de sí mismo. Dar al obrero, que desconoce el valor inmenso de la educación e instrucción, barajas de cartas y mesas de juego — para que malgaste su alimentación y la de sus hijos, — en vez de libros, revistas y conferencias para él, a la par que escuelas, roperos y cantinas escolares para sus pequeños.

Ser político, es buscar la manera de redondear los intereses propios, en perjuicio de los de la comunidad; y, si es abogado, convertirse a la vez en defensor de los intereses del pueblo y en abogado de quien pleitea contra estos mismos intereses.

Ser político, en fin, es dar a amigos y paniaguados — muchas veces sin hacer nada — buenos momios para disfrutarlos a costa del rucio, humilde y quieto, denominado pueblo...

Esto es ser político, según me han enseñado la experiencia y observación, espoleadas por las indicaciones de mi amigo. Y, si esto es ser político; si para que a uno le llamen político, es preciso que haga o deje de hacer alguna de las cosas anteriormente mencionadas, hice muy bien en decir entonces que no era político; que no soy ni quiero ser político... de esta clase.

El hombre se califica por sus cualidades morales, por su amor a la verdad, por la expresión sincera de lo que piensa y quiere, sin buscar atenuantes a lo que no puede ni debe tenerlos. Y todo esto, que puede y debe ser muy propio de hombres, no lo puede ser de políticos, de aquellos que hacen política de campanario.

Decíamos, en el último número de RENOVACIÓN, que por la razón de ser hombres, y porque ser hombre equivale a hablar con sinceridad, debemos decir la verdad en todas ocasiones, proclamando bien alto nuestro pensamiento, aunque haya quien diga que esto no es de políticos. Pero desgraciadamente son los menos los que pueden decir y obrar de este modo. Ni aun los que más blasonan de independencia, moralidad, justicia, equidad, etc., vense libres del mal que ataca a la inmensa mayoría de ciudadanos, no sólo de Granollers, sino de todos los pueblos.

Unas veces, son razones económicas las que mueven a la opinión; otras, ambiciones individuales; mas nunca, o casi nunca, el bien de la comunidad, con miras a la cual expresan sus pensamientos políticos.

La sinceridad, es cualidad humana, pero no política. Decir la verdad siempre; explicar públicamente cuanto ocurre en el seno de las comunidades políticas, para que el pueblo que elige sepa a qué atenerse, no es cualidad propia de políticos; podrá, a lo sumo, ser condición de pocos hombres, de escasísimos hombres.

En política, la intriga y la desconfianza lo minan todo. La camarilla y el silencio, cuando se trata de algo delicado, son los únicos medios legales. Y el pueblo que vota, el pueblo que con sus sufragios da el triunfo a unos o a otros, vive ignorando la gran mayoría de los asuntos que por derecho debería saber.

Desde el Gobierno de la Nación, hasta la directiva de cualquiera sociedad de poca importancia, se encuentran muy bien los directores con el régimen del silencio y la camarilla y arreglan los asuntos a espaldas del pueblo, en la obscuridad y la ignorancia de los gobernados. Se solucionan los asuntos que se presentan en las Cortes, sólo con los jefes de las minorías, a espaldas del pueblo; se arreglan los asuntos que atañen a todos los socios de cualquier entidad política o social, en el seno de la Directiva, o en reunión clandestina con los pocos que se cree con derecho a ello.

Y, en presencia de este estado de cosas, sólo cabe exclamar lo que ya se ha dicho tantas veces: «Cada pueblo tiene lo que se merece.»

Y quien reconoce todo este estado de cosas; y el que sabe todo esto y algo más, viene hoy a hablaros como director de un periódico político, como hombre político. Y al hacerlo, dice bien alto que considera compatibles las cualidades de hombre con las de político; y promete dejar de ser político, para concretarse siendo hombre a secas, el día que la realidad le demuestre lo contrario.

P. VEGUÉ

Desde París

El nostre company de redacció en V. Turu ha rebut una carta d'en Francesc Montañà que, com recordaran els nostres amables llegidors, estigué llarg temps malalt. La publiquem amb gust, perquè en ella s'hi veu reflexat l'es-

perit sincer i noble del jove lluitador que no'ns oblida. Diu aixís:

Estimat amic: Vet-aquí una lletra de preguntes i d'excuses. Visc als llims, allunyat de tota comunicació amb els companys d'idees i vinc a demanar-te un raig de llum. Viu RENOVACIÓ?... Si viu, que per a molts anys! i que'm perdoni l'oblit momentani i contra la meua voluntat. Estic disposat sempre a reparar les meves faltes.

Segueix les seves tasques? S'ha acostat a un dels partits, diguem-ne polítics, de nostra vila? Conserva la seva independència moral i material?

Perdoneu-me tots vosaltres, com ella; ja que també amb vosaltres estic amb deute. Quan les jornades d'agost, què vāreu fer? Neutres? Estic esperant poder saludar, un d'aquests dies, a il·lustres compatriotes, com l'eminent doctor Solé i Plà i campió de la causa al·liadòfila i nacionalista i a l'enèrgic Samblancat, el nostre Danton, si la llibertat li és otorgada.

Pot-ser que prompte estigui entre vosaltres a fruit un xic de vida de neutralitat, a menjar pà blanc i a fer ferma campanya anti-alemana.

— Si són tant criminals com diuen?... — El doble — respondria en Llanas si visqués i ho veiés.

Vostre afm.

F. MONTAÑA

VISITA DE GERMANOR

Diumenge passat a la tardè, tinguérem el goig de rebre en el «Centre Republicà» la visita dels volguts companys en la causa republicana que propaguem senyors Vicenç Vilaplana, Frederic Riera, Esteve Serras, Salvador Pagès, Sixte Carreró i Lluís Olivè, representants d'un gros nombre de joves adherits a la política del Bloc, que n'és l'ànima el jove i valent diputat a Corts per Tortosa, en Marcell Domingo.

Llarga i profitosa fou la conversa d'aquests joves amb els nostres companys de redacció, parlant-se ja de començar les tasques de preparació electoral per a la propera legislatura, advocant tots els reunits per a fer un esforç comú, davant de les probabilitats que hi han de que's presenti per aquest districte de Granollers-Badalona, una personalitat de relleu dintre'l camp republicà.

Per la nostra part, havem d'encoratjar avui més que mai, a tots aquests joves rublerts de bones intencions, per a que'ns ajudin, en la seguretat de que'l nostre esforç moral i material no ha de romandre mai al servei de la santa causa, encaminada a fer triomfar en el proper Parlament espanyol, els principis democràtics que han d'imperar en les Corts Constituents, per damunt de les oligarquies conservadores i reaccionaries que han malmenat tant temps a aquesta malhaurada Nació.

Com a resultat d'aquesta visita, va celebrar-se una reunió, el dissabte prop passat, a la que hi varen concórrer la majoria dels socis dels dos agrupaments. D'aquesta reunió, en sortí elegida una comissió mixta per a portar a cap els treballs preliminars que han de donar per resultat la fusió dels dos grups en un Centre Republicà, qual reglament i orientacions se discutiran en successives reunions.

L'esmentada comissió s'ha reunit ja dues vegades, començant la seva tasca, que ja porta molt adelantada i que podria obtenir per fruit, l'inauguració d'un gran Centre on hi càpiguen

totes les voluntats republicanes d'aquesta vila que are van disperses per manca d'un lloc on aplegar-se

NOVES

CONVOCATORIA. — Impossibilitats d'avisar a tots i a cada un dels socis protectors de RENOVACIÓ, per falta materail de temps, se'ls convoca per al prop vinent dimecres a les onze del matí, a una reunió al bar «La Bohemia» per a donar-los compte de les gestions portades a cap per a la constitució definitiva del «Centre Republicà» adherit al «Partit Republicà Català».

ENTREVISTA IMPORTANT. — Cridats pel Directori del partit Republicà Català, diumenge passat anaren a Barcelona els nostres volguts director i company estimat en Pere Veguè i l'Esteve Sarroca, els quals, en representació del nostre Centre, s'entrevistaren amb don Francisc Layret, significada personalitat del Directori.

L'entrevista's reduí a un canvi d'impressions sobre la situació política del districte enfront de les eleccions generals que semblen apropiarse.

Podem adelantar als nostres amics que és casi bé segura la presentació, en el districte Badalona-Granollers, d'un candidat republicà del «Bloc», per a les properes eleccions legislatives.

Ja saben els nostres amics de Barcelona i de Badalona que, quan arribi'l cas, defensarem amb tot el coratge de la nostra ànima, la candidatura dels nostres companys

LLADRE DETINGUT. — Abans d'ahir fou agafat un subjecte que s'emportava de l'estació de França, una caixa d'embutits i un gabel de sabates. Fou conduït a la presó.

ROBAMENT. — El diumenge fou assaltada la fàbrica de ca'n Serra. Els lladres entraren en la quadra que funciona a càrrec de la casa Murtra, emportant-se'n vuit peces de cotó de uns cent metres cada una

Se fan actives investigacions per a descobrir als lladres, que sembla coneixien molt el terreny que trepitjaven.

LA FIRA. — A causa del mal temps, el dijous passat no va poder-se celebrar la fira de Nadal.

L'alcalde, senyor Pujol, va fer-la anunciar pel diumenge, tenint lloc la mateixa amb forsa animació i a satisfacció dels botiguers.

DINAR D'HONOR. — Organitzat per la secció d'aficionats del «Casino», tindrà lloc, el diumenge dia 30, un dinar en honor del digne president d'aquella societat don Magí Anglés i de la Junta Directiva.

Hi podran prendre part tots els socis de la casa, essent de creure que l'actuació brillantíssima del senyor Anglés en el seu càrrec, farà que'l saló platea del «Casino», lloc destinat per a l'àpet d'homenatge, s'ompli de comensals.

L'AJUNTAMENT. — En l'última sessió, acordà, entre altres assumptes, haver vist amb disgust i protestar-ne al mateix temps, de la denuncia formulada anònimament contra'l digne regidor en Ramón Novellas i altres industrials,

Felicitar al govern sobre la R. O. que ha dictat per al nomenament d'alcaldes populars.

En aquesta sessió fou elegit definitivament alcalde per a fins a cap d'any, don Eduard Pujol.

RENOVACIÓ DE JUNTES. — Les de «L'Alhambra» i del «Casino de Granollers» s'han renovat de la següent manera:

«L'Alhambra»: President, Josep Maria Masó; vicesecretari, Enric Barnet; tresorer, Ramón Estrada; vocals, J. Vilardebó i Segimond Terricabras.

«Casino de Granollers»: Vicepresident, Eduard Pujol; secretari, Alfred Canal; vocals, Josep Terrades i Amadeu Barbany.

ESPECTACLES

L'ALHAMBRA. — Per a aquestes festes, en aquesta societat se preparen, com de costum, grans balls amenitzats per l'orquestra «La Catalana».

La mateixa orquestra donarà, demà a la nit un extraordinari concert en el Cafè Nou, estrenant diferents composicions.

L'ARBRE DE NADAL. — En el «Casino de Granollers» tindrà lloc aquesta nit una festa — qual idea és del nostre intel·ligent amic, l'Amador Garrell — que consistirà en un ball, amenitzat pel quintet de *Trigans Segle XX*, en el qual les senyorettes concurrents seràn obsequiades amb presents que penjaràn de l'Arbre de Nadal, que, bellament, adornat i enlluminat, s'alçarà al mig del saló.

Demà, tarde i nit, tindran lloc extraordinaris balls, amenitzats pel mateix quintet.

TEATRE. — Demà a la tarde, la companyia d'en Joan Pons representarà, en el teatre de «L'Unió Lliberal», la forta producció d'en Pérez Galdós, «Marianela».

CASINO DE GRANOLLERS. — Altre representació teatral pels aficionats de la casa i altre triomf. I tenim la confiança de poder-ho dir moltes vegades, això.

Però aquesta vegada va més repartit l'èxit. Molta part d'ell pertoca a les distingides i xamoses senyorettes Pepita Robert, Benita Iglesias, Camila Clot, Maria Campmany, Maria Garrell, Teresina Barbany i Rosita Coll, que cooperaren, amb el seu valios concurs, al bell triomf que aconseguí, l'«Agrupació Artística», en la representació de l'idili «El pati blau».

Vagi també molt xardorós, el nostre aplaudiment a la simpática actriu Agneta Mestres, que'ns delectà amb el seu treball de verdadera artista.

Ens permeterà que li diguem que cada vegada ens agrada més?

A tots els altres felicitem conjuntament, especialment a l'Amadeu Barbany i a en Pere Terrades.

En l'altre producció russinyolesca «A cà l'anticuari», ens agradà forsa l'Amador Garrell, que verdaderament encarnà'l tipu del protagonista.

Aconseguí, en la representació d'aquest sainet, un altre triomf l'hermosa actriu senyoreta Mestres, que téu una filla deliciosament ingénua.

Els altres, molt ajustats.

La senyora Alabedra, els germans Terrades, en Godina i en Janer, ajudaren molt a l'èxit de la representació.

I aquí vagi una felicitació apart al simpàtic Peret Iglesias, que va saber dir a la perfecció el seu llarg paper.

BANCA I BORSA

CLAVÉ, 34
GRANOLLERS

Operacions de Banca de totes classes : Negociació i cobro d'efectes de comerç : Emissió de Xecs : Ordres de Borsa : Negociació i cobro de Cupons

Ferràn Palau S. C.

Corresponsais del Banc de Barcelona (Sucursal 1) i del Banc Hispà Americà

Restaurant
Casanovas

Se serveixen coberts i a la carta
Habitacions amoblades pera families
Banys : Llum eléctrica

Teléfono 2-3-4-0

Rambla del Mig, 3 (Davant del Teatre Liceo)
BARCELONA

Carruatjes de lloguer
d'en
Fortunat Casademunt

**SERVEI INMILLORABLE
PREUS ECONÓMICS**

Prim, 55 : Granollers

V^{DA} **DE P. DONET**

Carrer d'Aribau, 9 : BARCELONA

Reproduccions artístiques
Fotogravats : Autotopies
i Tricromies

Fàbrica de
Estoigs i Mostruaris
de totes classes

Josep Terraza

(Abans Garí)

Plateria, 35 : BARCELONA

 Espanya Vitalicia

COMPANYIA DE SEGURS SOBRE ENFERMETATS
Metge Representant: DON ALFRED CANAL

TAULA DE SUBSIDIS

Categorías	PRIMES		SUBSIDIS DIARIS			SUBSIDI DEFUNCIÓ
	De 10 a 42 anys	De 42 a 55	Medecina	Ciruj. Major	Ciruj. Menor	
1. ^a	0'60	0'95	1'50	1'50	1'00	12'50
2. ^a	1'10	1'35	3'00	3'00	2'00	25'00
3. ^a	1'60	1'85	4'00	4'00	2'50	35'00
4. ^a	2'10	2'60	5'00	5'00	3'00	40'00

NOTA IMPORTANT : El subsidi per defunció pot augmentar se fins a 200 ptes. satisfent una sobre-prima de 0'20 ptes. cada mes.

SASTRERÍA I NOVITATS

DOMINGO JUBANY

Carrer de Sta. Agna, 22, 1.º
BARCELONA

Las Novedades

Clavé, 8 : Granollers

Camises, Corbates, Gorres, Tirants, Lligues, Genres de punt, Roba blanca de Senyora, Céfirs, Gemelos, Toballoses, Mantelería, Paraigues i Perfumería

Els que vesteixen a la moda, compren a n'aquesta casa

E. Vergés Bartolí S. en C.

Articles de novitat per a senyora
Especialitat en Bruses i Brodats

Carrer d'en Fontanella, 17 : Barcelona

SASTRERIA

de

J. Sitjes Freixas

Gran assortit en trajes de llana i fil

Preus baratíssims

Plaça Major, 27

Olis minerals

Majó i Planas

Carrer del Vidre, 2, pral.

BARCELONA